

Yıldız Dönüşüyor: Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencileri yaklaşık 1.5 ton atığı geri dönüştürdü

12 Kasım 2018 Yazar: GÖRKEM GÖMEÇ

Geçtiğimiz ay Yıldız Teknik Üniversitesi Çevre Kulübünün bir Instagram paylaşımında Yıldız Dönüşüyor isimli bir projeye rastladım. Projede 4 kulüp bir araya gelmiş ve yemekhanelerde öğrencilere yardımcı olup, kağıt, plastik ve gıda atıklarını ayırmalarını istiyorlardı.

Haftalık verilerini çok güzel infografikler halinde sunan bu genç çevre dostları ile tanışıp bir — röportaj yapmak istedim ve geçen Cuma günü Yıldız Teknik Üniversitesi'nin Davutpaşa kampüsünde bir araya geldik.

Ön Sıra
Fatma Uzun (Ekonomi), Zeynep Orak (Çevre Kulubü), Onur Ezgi Gezen (Sosyal Sorumluluk), Hatice Akca (Hayvan Hakları)

Arka Sıra

Selin Üstündağ(Ekonomi), Berk Sudan (Hayvan Hakları)

Çevreci Geek(ÇG): Basit gibi görünen bir soru ile başlayayım. Niye başladınız bu projeye?

Berk Sudan: Bir çok kişi düşünüyordu bunu bunu başlatmayı aslında. Her gün çöpe giden yemekler kağıtlar bunlar israf oluyor. Biz bu projeden iki yıl önce Hayvan Hakları Kulübü olarak bunu denemiştik ama gönüllü bulamamıştık bunun için kutular konmuştu, öğrencilerin yemeği bu kutulara atması bekleniyordu ama onda da başarılı olunamamıştı çünkü insanlar yemek yazan yerlere başka şeyler de atıyorlardı.

Sonra geçen sene Ekonomi Kulübü başkan yardımcısı olan Yusuf da daha önce yaptığımız bu uygulamaya kağıt ve plastik atıkları dahil etmek ve beraber çalışmak için Hayvan Hakları Kulübüne ulaştı. Hayvan Hakları Kulübünde ben kendi boş vaktimi bu projeye ayırmayı düşündüm. Yusuf bu projeyi daha çok ekonomi ve tasarruf boyutunda, ben de besleme ve hayvanlar konusunda organize ediyordum.

Yusuf Şebin*: Biz kulüp olarak bizden ileride istenecek ve yeteneklerimizi sergileyecek bir projeyl hayata geçirmek istedik. Genelde kulüpler belli kişileri çağırıp onların bilgi ve birikimleri üzerinden ilerliyor ama biz daha farklı bir şey yapabileceğimizi düşündük.

Türkiye'nin en büyük problemlerinden biri de elindeki kaynakları tam anlamı ile kullanamaması. Bu sorun kısa vadede gözükmese de uzun vadede ortaya çıkıyor. Örnek vermek gerekirse bizim cari açığımızın oluşmasının en büyük sebebi enerji ithalatımız.

Bu yüzden yatırımlar tasarruf arayışında olmalı ki, cari açık olmasını engelleyelim. Bizim yatırımlarımız tasarruflarınızdan fazla. Biz aslında dışarıdaki insanların birikimlerini kullanıyoruz ve onların tasarruflarını borçlanıyoruz.

Yani, ithalat eden bir ülke olarak, elimizdeki kaynakları en iyi şekilde kullanmamız gerekiyor. Biz de kampüste yemekhanedeki yemeklerin çöpe atıldığını öğrendik ve bununla ilgili bir şey yapmayı hedefledik.

Bunun üzerinden bir ekip kurmaya çalıştık ve bunun için Hayvan Hakları Kulübü ile iletişime geçtik. Bu yiyecekler ile kampüsteki hayvanlarımızı besleyebileceğimizi düşündük. Hayvan Hakları kulübünün bir besleme ekibi vardı ve bize çok yardımcı oldular.

Daha sonra belediye ile iletişime geçtik, yemekhaneden gerekli izinleri aldık. İlk gün ne olacağımızı tam bilmediğimiz için bir heyecan vardı. Hatta ilk günkü ekibe bu günü unutmayın diye bir yorum yapmıştım, çünkü insanlar da bizi ilk defa görecekti.

İlk başladığımızda beklediğimizden çok fazla yemek ve geri dönüşüm ürünlerini topladık ve şu an daha da fazla oluyor.

ÇG: Peki bu yılki 4 kulüp nasıl bir araya geldi. Hayvan Hakları, Ekonomi, Sosyal Sorumluluk ve Çevre Kulübü var değil mi?

Onur Ezgi Gezen: Ben bireysel olarak katıldım, bir gün böyle yediğim yemeğin çokça çöpe gideceğini görünce burada çalışan arkadaşlar ile konuştum, ne yaptıklarını sordum. O gün ben hem Hayvan Haklarına katıldım hem de beslemeye katıldım.

Aynı zamanda ben Sosyal Sorumluluk Kulübüne de üyeydim, daha sonra neden Sosyal Sorumluluk Kulübü de bu projeye katılmasın diye düşündüm. Onları da daha sonra projeye davet ettim.

ÇG: Çevre Kulübünün katılış hikayesi aynı mı peki?

Zeynep Orak: Hayır biraz daha farklı bizim. Sürdürülebilirlik ve geri dönüşüm hedefleri için Hayvan Hakları Kulübü ulaştı bize.Neden katılmayalım dedik biz de zaten en baştan, biz onlara, onlar da bize katkı sağlayabilir diye düşündük. Bizim de katılımımız o şekilde oluştu.

ÇG: Yani hedefler birleşti.

Zeynep: Evet, aslında hepimizin ortak bir hedefi var ve hepimiz gönüllüyüz. Bununla beraber proje hepimize bir nokta da yarar sağlıyor farklı alanlardan da olsa.

ÇG: İnsanlardan gelen tepkiler nasıl peki?

Onur Ezgi: Çok güzel (gülüyorlar).

Hatice Akça: Kötü olduğu noktalar da var tabi ama şöyle daha farklı insanlar çıkabiliyor, o sırada işi oluyor ve o sırada beklemek istemiyor. Biz "Lütfen atıklarınızı atmadan geçmeyin" diyoruz, daha farklı tepkiler alabiliyoruz

Ama diğer insanlar kendileri atıyorlar, yardımcı oluyorlar, teşekkür ediyorlar. Yani çok vakti

ÇG: Bu teşekkürler sizi de etkiliyordur tabi.

olmayan belki ama takdir eden insanlar var.

Onur Ezgi: Çok güzel bir şey tabii, Mesela yorgunuz, dersten gelmişiz, burada daha titiz bir şekilde ayrıştırırken, kafamı kaldırıyorum, teşekkürler çok güzel bir şey yapıyorsunuz diyorlar ve tabii ki mutlu oluyorum ben de.

Zeynep: Çok fazla gönüllümüz oldu, ilk güne nazaran artmakta hala da artmakta. Bu gönüllülerimizi de motive ediyor tabi, yani projenin sürdürülebilirliği için bu da önemli. Çünkü insanlar mutlu oldukça gönüllülerimiz de birini mutlu ediyorum ve ben de mutlu oluyorum diyor.

Hatta bugün gönüllü değilim ama bugün de gelebilir miyim, okula erken geldim, yardımcı olabilir miyim diye gruba yazıyorlar.

Fatma: Hatta bu hafta bir arkadaşımız akşam yemeğinde tek başına kalmış, bize de haber verememiş. Belediye o gün gelmemiş, o çöpleri kendisi ayrıştırma noktasına kadar taşımış.

Berk: Katılan gönüllüler de mutlu olduklarını söylüyorlar aslında. Yapılan iş çok kolay değil. Motive oluyorlar ve insanlar birbirini destekliyor.

Biz özellikle geçen seneden beridir, Yusuf'un da üstünde durduğu bir şey bu, her günü çok iyi bir şekilde not ediyoruz: kaç kilo toplandı, kaç poşet, hangi yemek vs.

Bu verileri tutabildiğimiz zaman, bu kadar topladık, birlikte bunu başardık diyebiliyoruz. Bu herkesi motive ediyor, öbür türlü ne olduğu belli olmayan bir durum olsaydı belki motivasyon kaybı olabilirdi.

ÇG: Bu konuda Instagram hesabınızda da oldukça aktifsiniz bunun da bir etkisi var mı?

Zeynep: Evet, hatta biz kendi içimizde de ufak "meydan okumalar" başlattık mesela kim masalardan en çok atık bardağı toplayacak diye. Bu da bir noktada herkesi aktifleştiriyor.

ÇG: Bunu oyunlaştırıyor aslında bir şekilde...

Zeynep: Evet, bir noktada yarışla beraber daha fazla toplama yaptık.

Onur Ezgi: Aramızda zaten bir mandalina yarışması var. En çok toplayana mandalina veriyoruz. (Gülüyorlar)

Berk: Geçtiğimiz yıl, en aktif 25 üye ile beraber bir yemeğe çıkmıştık, onlar da motive oldular.

Onur Ezgi: Bir sonraki hafta da bir tanışma çayımız var, vizelerin bittiği haftaya denk getirdik. Tanışma çayında da bir çekiliş yapacağız, katılan insanlar bizim listemize isimlerini yazıyorlar, kim kaç kez katıldıysa ismini o kadar yazıp çekiliş yapacağız.

Zeynep: Bu konuda IF Performance Hall Ile bir anlaşma yaptık. Bunu duyunca da katılan çok oldu.

ÇG: Bunun sizin kulüplerinize de geri dönüşü oluyor tabi?

Onur Ezgi: Biz çok fazla mesaj alıyoruz, biz de yardım edelim, biz de katılalım diye. Hepimiz === birleşmeye çalışıyoruz çünkü tek başımıza bir şey yapamayız.

Sadece Ekonomi Kulübü olsa başlamayacaktı bu proje. Ekonomi Hayvan Hakları Kulübü ile başladı, sonra Sosyal Sorumluluk Kulübü sonra Çevre Kulübü katıldı, belki başka kulüpler gelir sonra. Hep birlikte daha güzel daha büyük bir aile olacağız.

Berk: Aslında biz kulüpleri izinleri halledebilsin, arkasında düzenli bir grup olsun diye ekliyoruz. Yoksa hiç bir şekilde bu kulüplere üye olmadan da gelip bize destek verebilir herkes, bu bir zorunluluk değil.

ÇG: Size karşı tepkiler de oldu ama anlıyorsam

Zeynep: Toplama sırasında da elimizi sıkıp, Allah razı olsun diyenler de var Ama işte bunun aksi siz bunları satıyor musunuz diyenler de var ama tabii ki öyle bir şey yok aslında.

Bizim de sesimizi duyurmak istediğimiz noktalardan biri bu.Çöplerin bize herhangi bir şekilde maddi yarar sağlamadığını söylemek istiyoruz. Bu konu ile ilgili çok çalışma verdik, Esenler ve Güngören Belediyeleri okulumuza yakın olunca kağıt ve plastik çöpleri onlara veriyoruz.

Onlarla iletişime geçtik, gönüllü olduğumuzu simgeleyen kağıt ya da bir ibare için ama bir cevap alamadık.

ÇG: Sizi bürokratik anlamda engelleyen bir durum yok umarım.

Zeynep: İşte çöplerimizi paylaşamıyorlar. Mesela çöpleri toplamak için mavi kutu istedik Güngören belediyesi verdi bize kutuları ama çöplerimizi Esenler Belediyesi aldı, bunu duyunca Güngören Belediyesi gelip kutularını aldı mesela.

ÇG: Peki sivil toplum kuruluşları ile beraber bir işbirliğiniz oldu mu ya da sizinle iletişime geçenler var mı?

Fatma Uzun: Biz aslında bir sponsor arayışına girdik ama tam geri dönüş alamadık. Bunun çalışmasını da yürütüyoruz arkadaşlarla.

ÇG: Üniversite yönetiminin konuya yaklaşımı nasıl oldu peki?

Hatice: Geçen yıl benzer izinler alınmıştı zaten, ben onlarla aynı şekilde izinleri aldım. Proje izinlerini alıp, yemekhane görevlileri ile görüşüyoruz, bir sıkıntı olmuyor. Sadece bizden toplama yaptığımız alanın temiz olmasını ve sıra olmamasını istiyorlar.

ÇG: Sıra olduğu oluyor o zaman. Kaç kişi geliyordu yemekhanelere?

Berk: Yemekhanede 3 çıkış var, Yani geçtiğimiz yıl bu rakam her çıkışta bin kişi civarındaydı ama bu rakam bu yıl kesinlikle arttı, 1500 civarında olduğunu düşünüyoruz.

Hatice: Yemekhane firması değişti aslında, öğrenciler yemekleri sevmeye başladı, o yüzden de arttı.

Zeynep: Bölümlerin kontenjanları da arttı aslında ona bağlı da bir artış oldu.

ÇG: Peki projenin nereye gideceğini öngörüyorsunuz yani bundan sonraki planlarınız neler?

Berk: Topladığımız yemekler aslında kuru mamaya göre oldukça kaliteli bir yemek oluyor hayvanlar için. Ama mesela 130 kilo yemek topladığımız günler oluyor, burada bu yemekler bozulacağı için daha sonraki günler toplama yapamadığımız oluyor.

Hatice: Kuru mamalar aynı zamanda içerisinde et ürünleri barındırıyor. Aslında biz hayvan severler bir şekilde ayrıca mamalar için kesilecek hayvanların da önüne geçmiş oluyoruz.. Aynı zamanda Hayvan Hakları kulübü ile et tüketimine yönelik de belgesel gösterimi yapmaya çalışıyoruz.

Berk: Bununla beraber geçtiğimiz yıl da bizim yapmak istediğimiz bir şey vardı. Ekmeği biz tamanlamı ile kullanamıyoruz, eritemiyoruz bir şekilde. Sulu yemeklerin içine eklediğimiz oldu ama hayvanlar yemedi bu yemekleri. Bu durumda çöp ortaya çıktığı için bu da okul yönetiminin ve bizim de istemediğimiz bir şey.

Ama hayvan barınaklarda ekmeği, sulu yemeklerin içine ekleyip öyle kullanabiliyorlar. Bu oldukça ucuz ve kolay bir yöntem. Biz de bu nedenlerden dolayı barınaklarla anlaşıp bu yemekleri fazla yemek olduğunu haber verdiğimizde alabileceklerini düşündük.

Bu yıl çalışan arkadaşlarda sağolsun, toplanan yemek miktarları artınca, bunun daha kolay yapılabileceğini düşündük. Zaten hayvan hakları ile bağlantılı kişilerin kendileri bireysel olarak 3-5 kilo alıp kendi mahallesinde besleme yaptığı oldu.

Bu şekilde genişletmeyi istiyoruz ve bir bilinç oluşturmak istiyoruz çünkü, bu organizasyon, cafe olsun yemekhane olsun, aslında her türlü yerde yapılabilir.

Mesela bir başka girmek istediğimiz yerde üniversite personelinin yemek yediği yerler. Burada akademisyenler, okul personelleri ve hatta TeknoPark'tan kişiler de gelip yemeklerini yiyorlar. Bu gibi yerlerde her gün kilolarca yemek atılıyor, yenebilecek şeyler çöpe gidiyor. Bu şekilde bilinç oluşturulabilir diye düşünüyoruz.

Hatice: Biz Beşiktaş'taki kampüsümüzde ki kedilerin de beslemesini yapıyoruz orada da aynı şekilde bir proje başlatmak istiyoruz. İkinci dönem Beşiktaş için bir proje sorumlusu ve gönüllü kemik bir kadro oluşturabilirsek Beşiktaş'ta da projeye başlayabiliriz. Çoğunluğumuz burada olduğu için Beşiktaş'ta ayrı bir koordinatör olması lazım.

ÇG: Kağıt ve plastik konusunda benzer adımlar atmayı düşünüyor musunuz peki, bunları takip edebiliyor musunuz?

Zeynep: Biz onu takip edemiyoruz maalesef. Biz onu sorduğumuzda bize bu bizim çöpümüz zaten ayrıştırmasını da biz alacağız diyorlar belediyeler.

Ama bizim geldiğimiz noktada, bunu biz diğer üniversitelerde görmek ve işbirliği projesi içerisinde olabilmek isteriz.

Hatice: Aslında biz Genel Sekreterliğe danıştık bu konuyu, yani bizim çöpler üzerinde söz hakkımız olup olmadığını. Oradan bir cevap aldıktan sonra daha farklı adımlar izleyebiliriz belki.

Berk: Ben de bir şey eklemek istiyorum, biz en büyük sorunu aslında çöplerin ayrıştırılması şeklinde olduğunu biliyoruz. Bazı ülkeler de bu durum çok daha katı, evlerde ayrıştırılması söz konusu, hatta bazı komşular düzgün ayrıştırma yapmayan komşularını para cezasına varacak şekilde uyarabiliyor.

Fatma: Projeyi geçen dönemdeki durumuyla karşılaştırdığımızda öğrencilerde bir değişim görüyoruz. Bizler kağıt plastik ve yemeği ayrı kutularda topluyoruz. Geçen dönem öğrenciler tepsilerindekini ayrıştırmadan kutuya direkt dökmeye çalışıyordu, bu dönem ise kendileri de bilinçlenmişler.

Mesela biz kağıt bardağın içindeki suyu tabağa ekliyoruz, onlar da bunu yapmaya başladılar. Kağıt bardaklarını ve peçetelerini ayırıyorlar gelmeden. Çok sıra oluştuğunda bizler yardımcı oluyoruz kutulara ayrıştırıp atarken. Böyle anlarda bile yardımcı olabileceğimizi belirttiğimizde halde ben yapabilirim diye tepkiler alıyoruz. Bu bizi çok mutlu ediyor.

Zeynep: Aslında bizim asıl amacımız, biz olmadan da yani gönüllüler olmadan da, insanların çöplerini ayrıştırabilmeleri. Çünkü bu bir noktadan sonra ben bunu yaptığımda bir şeyler oluyor, hayvanlar doyuyor ben katkı sağlıyorum, bir şey yapmadan demelerini istiyoruz. Asıl uyandırmak istediğimiz bilinç bu bizim.

Berk: Projenin aslında bir başka amacı da bu. Yani biz üniversiteliler olarak toplumun eğitimli insanlara yön gösterecek kişiler olarak tanımlanıyoruz. Aslında biz de üniversitedeki bu kadar insana diyoruz ki, aslında çöpünüz değerli. Bunların değerleri yok olmuyor ve bunları bilerek tüketelim gibi bir mesaj veriyoruz.

Ona göre yani tüketirken düşünüyorlar, yani ekstra bardak alacaklar ya da ekstra bir şey tüketecekler iki defa düşünüyorlar. İsraf etmeyeyim diyerek kendilerini ayarlıyorlar. Yani ileride de bu insanlar, belli konumlara gelecekler, şirketlere girecekler, fabrikalara girecekler ve orada da böyle bir bilinçleri oluştuğu için bunu devam ettirme şansları olacak.

ÇG: Yine ilk konuştuğumuz alışkanlık yaratma olayına geliyoruz aslında.

Berk: Evet, kesinlikle.

ÇG: Bu mesaj ile bitirelim o zaman. Çok teşekkürler tecrübelerinizi paylaştığınız için.

Zeynep: Biz size çok teşekkür ederiz ilginize ve buraya geldiğiniz için.

ÇG: Ben de sizi gördükçe ayrı mutlu oluyorum çünkü eminim sizi gördükçe ve hikayenizi dinledikçe daha fazla kişi harekete geçmek için ilham alacaktır sizden.

Yıldız Dönüşüyor, anlaşılır bir şekilde vize haftalarından sonra (26 Kasım – 2 Aralık haftasında) tanışma kaynaşma çayı düzenliyorlar. Siz de bu güzel insanlar neler yapıyormuş diye merak ediyorsanız bu etkinliğe katılabilir ve daha fazla bilgi alabilirsiniz.

Tanışma kaynaşma çayı duyurusunudan Yıldız Dönüşüyor'un İnstagram hesabını takip ederek haberdar olabilirsiniz.

*Yusuf Şebin (Ekonomi Kulübü) röportaja ses kaydı göndererek katılmıştır.

Görkem Gömeç

Boğaziçi Üniversitesi ve SUNY Binghamton'da Küresel ve Uluslararası İlişkilerden sonra İsveç'te Uppsala Üniversitesi'nde Sürdürülebilirlik üzerine yüksek lisans yaptı.

Teknoloji, bireysel değişim ve akıllı politikalar ile küresel ısınmaya çözümler bulabileceğimize inanıyor.

Fallout, Batman ve Yüzüklerin Efendisi'nin yeri onun için bir başka.

Etiketler geri dönüşüm gıda atığı

Westworld'ün seti de kül oldu: 31 can alan Kaliforniya'daki yangın duracak gibi değil

Sorumluluk ve farklılıkları kabul etmek: Stan Lee'nin arkasında bıraktığı şey sadece çizgi romanlar değil

Yazar hakkında

Görkem Gömeç

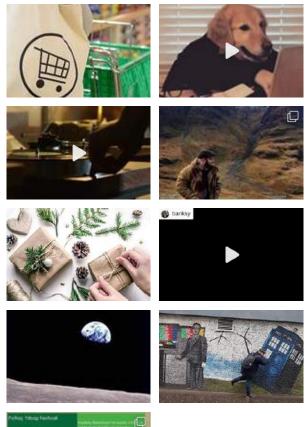
Boğaziçi Üniversitesi ve SUNY Binghamton'da Küresel ve Uluslararası İlişkilerden sonra İsveç'te Uppsala Üniversitesi'nde Sürdürülebilirlik üzerine yüksek lisans yaptı. Teknoloji, bireysel değişim ve akıllı politikalar ile küresel ısınmaya çözümler bulabileceğimize inanıyor. Fallout, Batman ve Yüzüklerin Efendisi'nin yeri onun için bir başka.

Bir cevap yazın

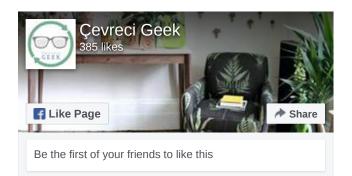
E-posta hesabınız yayımlanmayacak. Gerekli alanlar * ile işaretlenmişlerdir

Yorum			
İsim *			

E-posta *	=
Internet sitesi	
Yorum gönder	
INSTAGRAM	
cevrecigeek	

FACEBOOK

TWITTER

Takip et: @cevrecigeek

Çevreci Geek'i Takip Edin

Proudly powered by WordPress | Theme: Envo Magazine